

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 86/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **SKI GRÚNIKY, s. r. o.**, Oravská Polhora 952, IČO 36 380 555, zastúpenej Advokátska kancelária AK – AK, s. r. o., Na Revíne 37, Bratislava, proti postupu Okresnej prokuratúry Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 66/23/5507 a jej uzneseníu z 28. februára 2023 a postupu Krajskej prokuratúry v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Kn 211/23/5500 a jej upovedomeniu zo 14. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 25. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 66/23/5507 a jej uznesením z 28. februára 2023 a postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Kn 211/23/5500 a jej upovedomením zo 14. júla 2023. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť označeným orgánom verejnej moci na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať jej primerané finančné zadost'učinenie a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa 1. oddelenia vyšetrovania, odboru kriminálnej polície, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dolný Kubín (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod ČVS: ORP-485/1-VYS-DK-2022 z 22. januára 2023 bolo podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté trestné oznámenie konateľa sťažovateľky podaného 16. novembra 2022 pre podozrenie zo spáchania zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 Trestného zákona neznámym páchatel'om v súvislosti s účelovým zablokovaním prevádzky lyžiarskeho strediska a lyžiarskych vlekov vo vlastníctve sťažovateľky umiestnením drevnej hmoty,

a následným vynucovaním poskytnutia majetkového plnenia od konateľa sťažovateľky. Vyšetrovateľ vec odmietol z dôvodu nenaplnenia všetkých obligatórných znakov skutkovej podstaty trestného činu s konštatovaním, že išlo o súkromnoprávny spor, do ktorého orgány činné v trestnom konaní nie sú oprávnené zasahovať.

3. Proti uzneseniu vyšetrovateľa konateľ sťažovateľky podal 31. januára 2023 sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pn 66/23/5507-5 z 28. februára 2023 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

4. Následne konateľ sťažovateľky podal 30. mája 2023 podľa príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz generálneho prokurátora č. 11/2019“) „*Podnet na vykonanie kontroly činnosti podriadenej Okresnej prokuratúry Námestovo*“, ktorý krajská prokuratúra odložila bez prijatia konkrétnych opatrení v danej veci, o čom konateľ sťažovateľky informovala upovedomením č. k. 1 Kn 211/23/5500-4 zo 14. júla 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nachádza v tom, že okresná prokuratúra rozhodla napadnutým uznesením bez toho, aby sa riadne a účinne vysporiadala so všetkými právnymi a skutkovými námietkami. Vec podľa nej nebola spravodlivo prejednaná a bolo rozhodnuté nejasným a nejednoznačným meritórnym rozhodnutím bez vyčerpávajúceho odôvodnenia.

6. Sťažovateľka (jej konateľ) opakovane počas celého trestného konania rozsiahlo argumentovala a preukazovala skutočnosť, že konanie, pre ktoré bolo trestné oznámenie podané, nebolo možné za žiadnych okolností považovať za súladné so zákonom, resp. vykazovalo znaky trestného činu.

7. V trestnom konaní bolo preukázané úmyselné umiestnenie drevnej hmoty v areáli lyžiarskeho strediska a lyžiarskych vlekov na účel donútenia konateľa sťažovateľky k poskytnutiu majetkového plnenia, na ktoré nebol žiadny právny nárok. Uvedené konanie podľa sťažovateľky prekračovalo súkromnoprávnu rovinu zmluvného vzťahu. Orgány činné v trestnom konaní sa však odmietli zaoberať skutočnosťou, že požadované majetkové plnenie (pohľadávka) nebolo žiadnym hodnoverným spôsobom preukázané a že išlo o fiktívnu pohľadávku. Bolo pre nich podstatné, že medzi sťažovateľkou a dotknutým subjektom existoval súkromnoprávny vzťah, a tak vylúčili akékoľvek protiprávne konanie s trestnoprávnou relevanciou. Vyhodnotili ho ako spôsob uplatňovania si svojich vzájomných zmluvných a mimozmluvných nárokov.

8. Z dôkazov jednoznačne vyplývalo, že išlo o úmyselné protiprávne konanie s trestnoprávnym rozmerom. S týmito skutočnosťami sa však orgány činné v trestnom konaní žiadnym spôsobom nevysporiadali a zamerali sa iba na existujúci súkromnoprávny vzťah.

9. Okresná prokuratúra sa vôbec nevysporiadala s argumentáciou spočívajúcou v nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Žiadnym dostatočným a ústavne akceptovateľným spôsobom orgány činné v trestnom konaní neodôvodnili, prečo nebolo možné sporné konanie posudzovať ako

trestný čin. Poukazujúc na viaceré skutkové okolnosti, sťažovateľka prijala záver, že v danej veci nebolo možné dôjsť k záveru o absencii subjektívnej a objektívnej stránky trestného činu hrubého nátlaku. Orgány činné v trestnom konaní sa nevysporiadali ani s námietkou, či nedošlo k spáchaniu trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona. Aj keď všetky okolnosti nasvedčovali, že ak nebola naplnená skutková podstata trestného činu hrubého nátlaku, tak mala byť naplnená skutková podstata trestného činu vydierania.

10. Sťažovateľka zastáva názor, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní došlo k nedostatočnému zisteniu skutkového stavu, ktoré malo za následok nesprávne skutkové závery, a tým aj jeho nesprávne právne posúdenie. V priebehu celého trestného konania konateľ sťažovateľky preukazoval opodstatnenosť trestného konania, avšak orgány činné v trestnom konaní na tieto tvrdenia a dôkazy neprihliadali. Napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry preto podľa sťažovateľky trpí „*vadou nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti*“.

11. Rovnako krajská prokuratúra sa podľa názoru sťažovateľky odmietla zaoberať predloženými námietkami uvedenými v „*podnete*“ a jej upovedomenie nemožno považovať za vecne a riadne odôvodnené. Odmietla sa zaoberať tvrdeniami o úmyselnom zablokovaní lyžiarskeho strediska a lyžiarskych vlekov zo strany označeného subjektu na účel dosiahnutia požadovaného majetkového plnenia, ako aj tým, že zablokovaním lyžiarskeho strediska a lyžiarskych vlekov za využitia drevnej hmoty došlo k znemožneniu spustenia jeho riadnej prevádzky, čo malo za následok vznik hrozby inej ťažkej ujmy v podobe faktickej likvidácie ekonomickej a podnikateľskej činnosti sťažovateľky.

12. Sťažovateľka tvrdí, že krajská prokuratúra „*laxným a bagatelným prístupom*“ spočívajúcim v nevysporiadaní sa s relevantnými námietkami a zľahčovaním celej vzniknutej situácie nekonala v súlade so zákonom. Napadnuté upovedomenie preto „*trpí vadami arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupmi a rozhodnutiami okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, ktorými v konečnom dôsledku došlo k odmietnutiu trestného oznámenia podaného konateľom sťažovateľky.

14. Ústavný súd pred samotným meritórnym prieskumom ústavnej sťažnosti pre úplnosť uvádza, že akceptoval včasnosť podania ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry, ktorú sťažovateľka odvíja od doručenia upovedomenia krajskej prokuratúry o výsledku konania podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019, a to vzhľadom na v súčasnosti na ústavnom súde prevládajúci názor (I. ÚS 250/2022, I. ÚS 100/2022, III. ÚS 197/2021 a pod.), že ak sťažovatelia postupujú v zmysle príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 (t. j. uplatnia ho) a po vyčerpaní tohto prostriedku nápravy sa obrátia na ústavný súd v lehote dvoch mesiacov od doručenia oznámenia o vybavení takého podnetu, potom ústavný súd ústavnú sťažnosť považuje za podanú v zákonnej lehote. Ak však v prípade, že sťažovatelia túto možnosť nevyužijú, vzhľadom

na to, že nejde o opravný prostriedok, ktorý je zakotvený v zákone a jeho publikácia neprezumuje vedomosť sťažovateľov, ústavný súd nepovažuje ústavnú sťažnosť za predčasne podanú (obdobne nález sp. zn. III. ÚS 197/2021 z 29. júla 2021, bod 59 odôvodnenia).

III.1. K namietanému porušeniu práv okresnou prokuratúrou:

15. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. V zmysle princípu subsidiarity poskytuje ústavný súd ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný orgán verejnej moci v rámci jemu zverenej právomoci (m. m. napr. I. ÚS 211/2022, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 190/2022, II. ÚS 387/2022, III. ÚS 397/2023).

16. Sťažovateľka (jej konateľ) využila na ochranu svojich práv proti postupu a rozhodnutiu okresnej prokuratúry osobitný prostriedok procesnej obrany, a to žiadosť podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019. O tejto žiadosti konala a rozhodla krajská prokuratúra, ktorá o prijatých záveroch sťažovateľku upovedomila listom č. k. 1 Kn 211/23/5500-4 zo 14. júla 2023. V danej veci pritom nevnikla žiadna opodstatnená pochybnosť, že by takúto žiadosť nebolo možné považovať za účinný prostriedok nápravy prípadného neprípustného zásahu do základných práv sťažovateľky vo veci konajúcimi orgánmi činnými v trestnom konaní. V konečnom dôsledku jej podanie samotnou sťažovateľkou signalizuje, že takýto prostriedok aj ona považovala za účinný. V takom prípade je právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiu okresnej prokuratúry vylúčená.

17. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu práv krajskou prokuratúrou:

18. Ústavný súd v prvom rade pripomína svoju stabilnú judikatúru, v zmysle ktorej právo na začatie trestného konania proti osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd. V ústave a ani v Trestnom poriadku nie je upravené právo osoby, aby na základe jej trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Inak povedané, základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy nie je možné vykladať v zmysle garancie úspechu v konaní či zaručenia práva na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa/ky (I. ÚS 435/2022, I. ÚS 143/2021).

19. Ústavný súd zotráva na doktríne, podľa ktorej trestné konanie predstavuje vzťah medzi páchatelom a štátom, a teda nie je ústavne zaručené právo tretej osoby (oznamovateľa, poškodeného), aby iná osoba bola stíhaná a odsúdená. Vzhľadom na uvedené zachováva ústavný súd zásadu zdržanlivosti, pokiaľ ide o preskúvanie rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní prijatých v ranných fázach trestného konania. S prihliadnutím na zásadu zdržanlivosti môže ústavný súd na podklade sťažnosti poškodeného zasiahnuť do rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vydaného v tzv. prípravnom konaní (tu dokonca v konaní pred začatím trestného

stíhania) len v prípade flagrantného pochybenia orgánu činného v trestnom konaní s intenzívnymi pretrvávajúcimi následkami pre poškodeného (porov. IV. ÚS 317/2022).

20. Ústavný súd sa už aj v minulosti opakovane vyjadril k sťažnostiam, v ktorých sa brojí proti nezačatiu trestného stíhania, a pripomenul, že základné práva a slobody sú v prvom rade ochranou jednotlivcov pred zásahmi zo strany štátnej moci. Trestné právo je formou štátnej represie. Ústavný súd chráni jednotlivcov pred represiou moci, a tak nemôže povzbudzovať represiu moci proti iným jednotlivcom. S istým nadnesením možno povedať, že ústavný súd páchatel'ov „prepúšťa“, ale „nezatvára“ ich (I. ÚS 466/2023, II. ÚS 229/2022, II. ÚS 73/2021).

21. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovatel'a trestného činu. Jednotlivec, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, zároveň nemá ani ústavou alebo dohovorom zaručené právo dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili ním prezentovaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 435/2022).

22. O vykonaní úkonov smerujúcich k začatiu trestného stíhania rozhodujú výlučne príslušné orgány činné v trestnom konaní. Možnosti ústavného súdu zasahovať do výkonu tejto kompetencie sú do značnej miery limitované. Ústavný súd najmä nemôže orgánom činným v trestnom konaní v týchto prípadoch určovať, ako majú postupovať, ani nariadovať, aby boli realizované úkony, ktoré vedú k začatiu trestného stíhania (IV. ÚS 55/09).

23. Ústavný súd už konštatoval, že skutok (alebo určitý dej, ktorý sa odohral) sa nestáva trestným činom len preto, lebo ho za trestný čin označí oznamovateľ. Samotné posúdenie, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa definičné znaky trestného činu (§ 8 Trestného zákona), resp. či sú prítomné okolnosti vylučujúce jeho protiprávnosť ako jeden z definičných znakov trestného činu, je plne v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní.

24. Ak vykonané dôkazy, resp. zistenia orgánov činných v trestnom konaní, nedávajú podklad na začatie trestného stíhania alebo pokračovanie v ňom, nemôže príslušný orgán činný v trestnom konaní začať konať alebo pokračovať v konaní, prípadne nariadiť, aby sa trestné konanie začalo alebo sa v ňom pokračovalo. Sťažovateľ/ka ako oznamovateľ/ka trestného činu má iba zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho/jej oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho/jej predstave (II. ÚS 399/2020).

25. Vychádzajúc zo skutočnosti, že každý má zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami, návrhmi a sťažnosťami kompetentné orgány zaoberali a aby ich vybavili (III. ÚS 173/2018) a že o porušení označených práv sťažovateľky by bolo možné uvažovať za okolností, že by orgány činné v trestnom konaní nevenovali trestnému oznámeniu sťažovateľky pozornosť, ktorú vyžaduje zákon

(I. ÚS 345/2023), ústavný súd pristúpil k vyhodnoteniu spôsobu, akým orgány činné v trestnom konaní a následne krajská prokuratúra trestné oznámenie sťažovateľky vyhodnotili.

26. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade uvádza, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07, III. ÚS 147/2016).

27. S ohľadom na povahu napadnutého upovedomenia krajskej prokuratúry ústavný súd pripomína, že na inštitút upovedomenia nemožno klásť rovnaké požiadavky, aké sú v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu (resp. judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva) kladené na odôvodnenia právoplatných súdnych rozhodnutí (I. ÚS 466/2023, I. ÚS 147/2022, I. ÚS 402/2022).

28. Krajská prokuratúra v rámci svojho upovedomenia predovšetkým považovala za potrebné poukázať na niektoré iné rozhodnutia vydané orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré sa zaoberali predchádzajúcimi trestnými oznámeniami (konateľ) sťažovateľky, ktoré boli úzko späté so spormi medzi dotknutým subjektom a sťažovateľkou a ktorých „*modus operandi*“ bol podobný ako v tejto veci a vychádzal z rovnakej podstaty a totožného dlhoročného sporu týkajúceho sa obmedzovania podnikateľskej činnosti sťažovateľky. Krajská prokuratúra pripomenula, že po realizácii viacerých trestných oznámení orgány činné v trestnom konaní do jednotlivých vyšetrovacích spisov zabezpečili rozsiahlu dôkaznú materiálu predovšetkým listinného charakteru a aj vo forme svedeckých výpovedí osôb, ktoré sa príslušných incidentov zúčastnili, resp. vedeli podať relevantné informácie týkajúce sa jednotlivých skutkov, ktoré vždy ozrejmili podstatu vedeného konania a bolo možné na ich podklade zákonným spôsobom rozhodnúť. Krajská prokuratúra sťažovateľku ubezpečila, že s prevažnou časťou týchto konaní sa oboznámila a tieto svojím obsahom poskytovali pomerne dostatočný obraz o pomeroch medzi dotknutým subjektom a sťažovateľkou. Vyhodnotila, že je medzi nimi nevyhnutná potreba vysporiadania problémových bodov („*doladenie*“ nájomných zmlúv v zmysle rozšírenia predmetu nájmu aj o pozemky využívané sťažovateľkou; uzavretie dohody týkajúcej sa pohľadávky sťažovateľkou označenej ako fiktívnej; dohoda aj v iných častiach zmluvných vzťahov). Konštatovala, že tento spor trvá od roku 2015, keď sa začali revidovať pôvodné zmluvné vzťahy z roku 2003 a 2010 nadväzujúce na prevádzku lyžiarskeho strediska a je evidentné, že žiadna zo strán nechce ustúpiť zo svojich

požiadaviek. Podľa názoru krajskej prokuratúry v takomto dlhodobom spore bolo možné badať vyvinutie určitej animozity, ktorá nevedie k dohode, ale len k určitým „vzájomným schválnostiam“. Krajská prokuratúra nepoprela, že navozenie drevnej hmoty na sťažovateľkou užívané pozemky bolo istou snahou znepríjemniť pokojné využívanie lyžiarskeho areálu a uviesť sťažovateľku do stresových situácií, ale aj v tomto prípade to bolo v čase, keď lyžiarsky areál ešte spustený nebol, a bolo to aj sčasti na pozemkoch, ku ktorým sťažovateľka nemala podpísané nájomné zmluvy. Pripomenula, že orgány činné v trestnom konaní tak vo vzťahu k skúmaniu samotného následku takéhoto trestného činu majú pomerne oklieštené možnosti preukázania nielen objektívnej, ale aj subjektívnej stránky predmetného trestného činu. Zopakovala, že podpísané nájomné zmluvy nie úplne a v celom rozsahu pokrývali sťažovateľkou fakticky využívané pozemky pre potreby riadneho a bezpečného prevádzkovania lyžiarskeho strediska. Konštatovala, že nároky, ktoré si dotknutý subjekt uplatňoval vo „fiktívnej“ pohľadávke, nemuseli byť až tak fiktívnymi nárokmi, aj keď zatiaľ nedošlo k ich uplatneniu. Napokon zhrnula, že aj keď konanie dotknutého subjektu javí známky určitých schválností a znepríjemnenia a sťaženia podnikania sťažovateľky, jeho konanie nebolo možné subsumovať pod skutkovú podstatu hrubého nátlaku, resp. vydierania. Samotná objektívna stránka, ako aj hroziaci následok už musia oznamovateľ, resp. poškodeného stavať do pozície určitej bezbrannosti, keď nedokáže odolávať nátlaku a podmienkam na neho vyvíjaným, a je tak nútený konať proti svojej vôli v ohrození, strachu a prípadnej hrozbe likvidácie jeho samotného, resp. blízkych, prípadne môže ísť aj o výraznú majetkovú ujmu.

29. Vzhľadom na posúdenie jednotlivých okolností daného prípadu, ako aj skutočností, ktoré nepriamo nadväzovali na predmetnú vec z iných trestných konaní, a po ucelení celkového obrazu aj konania podozrivého – dotknutého subjektu, sa krajská prokuratúra stotožnila s posúdením a zaujatím právneho názoru zo strany podriadených orgánov činných v trestnom konaní, preto neprijala žiadne náležité opatrenia, ktoré by odôvodňovali zmenu v prijatých rozhodnutiach, resp. by bolo potrebné dopĺňať ďalšiu dôkaznú materiu na ešte detailnejšie objasnenie skutkových okolností v danej veci.

30. Sumarizujúc uvedené závery krajskej prokuratúry, zjavne prijaté na základe racionálnej úvahy, ústavný súd považuje odôvodnenie jej upovedomenia za dostatočné a zrozumiteľné, vyhovujúce požiadavkám, ktoré čl. 46 ods. 1 ústavy kladie na typ aktuálne preskúmaného konania a rozhodnutia (upovedomenia), a teda za ústavne akceptovateľné. Rozhodne napadnuté upovedomenie nejaví známky sťažovateľkou tvrdenej arbitrárnosti či nepreskúmateľnosti. V tomto konkrétnom prípade nie je napadnuté upovedomenie krajskej prokuratúry excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces a nedošlo ním k takému extrémnemu vybočeniu z princípu spravodlivosti, ktoré by mohlo nadobudnúť ústavnoprávnu intenzitu.

31. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie.

32. Vychádzajúc z uvedených dôvodov, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť, konštatujúc, že niet žiadnej spojitosti medzi sťažovateľkou napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry a namietaným porušením jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

33. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že tento článok nemá vecné opodstatnenie v prípade postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní, keďže sa tento článok týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom, a nie v konaní pred iným orgánom verejnej moci (III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014, IV. ÚS 132/2020, IV. ÚS 185/2023). V dôsledku uvedeného odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie tohto práva z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (III. ÚS 278/2023, obdobne aj I. ÚS 189/2020).

35. V závere ústavný súd považuje za vhodné dodať, že nikto nemá právny a už vôbec nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu bolo vyhovené. Právo sťažovateľa ako oznamovateľa trestného činu na vznesenie obvinenia, právo na trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia ani právo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie sú súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, II. ÚS 28/06, IV. ÚS 463/2020, IV. ÚS 90/2021, IV. ÚS 311/2021). Taktiež nie je možné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd, ako aj ktorýkoľvek iný orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09, m. m. IV. ÚS 393/2022).

36. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 15. februára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu